



**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

18

GÜZ 2004

**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

- Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (SÜİFD), hakemli bir dergi olup, yılda iki defa (Bahar/Güz) yayınlanır.
- Dergide telif, tercüme, makale, araştırma notu, tebliğ ve konferans metinleri, Kongre, Sempozyum, Panel vb. tanıtımları, kitap, tez değerlendirmesi, literatür incelemeleri, sadeleştirme, bilimsel röportajlar, çağdaş ve geçmiş ilim adamlarının hayatı ve eserleriyle tanıtım vb. yazılar yayımlanır.
- SÜİFD, tüm araştırmacılara açık olup bilimsel ölçütlere ve yayın ilkelerine uygun her çalışma dergide yayımlanır.
- Yayımlanacak yazılar 12 punto Times 1,5 satır aralığı standartlığıyla (resim, şekil, harita vb. ekler dahil) 30 sayfayı geçmemelidir. Bir yazının aynı sayıda toplam sayfa sayısı 30'u geçmeyecek şekilde en fazla 2 makalesi yayınlanabilir. Hakemli çalışmaların dışındakiler (tanıtımlar, bilimsel röportajlar, otobiyografiler vb.) buna dahil değildir.
- Makalelerin 100-150 kelime arası özeti ve bu özeti iki dilde (Arp+İng., Fr., Alm., vd.) çevirisi; yabancı dilde yazılan makalenin ise Türkçe + Arp. çevirisi verilir. Arapça bir makalenin Türkçe + herhangi bir dilde özeti verilmelidir. Makale başlıklarının ise İngilizce çevirisi yapılır.
- Yazılar (tercümeler orijinal metinleriyle birlikte) üç nüsha halinde editöre teslim edilir. bunlardan ikisinde yazan tanıtım isim ve akademik unvan yer almaz.
- Makaleler en az iki hakemin incelemesinden geçtikten sonra yayımlanır.
- Yazıların bilimsel, hukuki ve dil yönünden sorumluluğu yazarlarına aittir.
- Yayımlanmayan yazılar iade edilmez.
- Her sayının hakemleri o sayıda yer alır.
- SÜİFD'de yayınlanan yazıların sorumluluğu yazana aittir.

S.Ü. İlahiyat Fakültesi Adına Sahibi

Prof. Dr. Ahmet Önkal

Editör

Prof. Dr. Mehmet Bayyigit

Yayın Yürütme Kurulu

Prof. Dr. A.Turan Yüksel,
Doç. Dr. Ahmet Yaman,
Yrd. Doç. Dr. Seyit Bahçivan
Yrd. Doç. Dr. Abdülkerim Bahadır,
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Çaycı
Yrd. Doç. Dr. M. Bahaüddin Varol,
Arş. Gör. Fikret Karapınar
Arş. Gör. Muhiddin Okumuşlar,
Arş. Gör. Lütfi Cengiz,
Arş. Gör. Huriye Martı
Arş. Gör. Mehmet Harmanlı,
Arş. Gör. Doğan Kaplan

Danışmanlar Kurulu

Prof. Dr. Ünver Günay (Erciyes Üniversitesi),
Prof. Dr. Mustafa Fayda (Marmara Üniversitesi),
Prof. Dr. Bilal Kuşpınar (Mc. Gill University),
Prof. Dr. İsmail Hakkı Ünal (Ankara Üniversitesi),
Dr. İbrahim Kalın (Colloge of The Holy Cross, İSAM),
Prof. Dr. Ahmet Önkal, Prof. Dr. Hüsamettin Erdem,
Prof. Dr. Bilal Saklan Prof. Dr. Mustafa Tavukçuoğlu,
Prof. Dr. Mehmet Aydın, Prof. Dr. M. Ali Kapan
Prof. Dr. Mustafa Uzunpostalcı, Prof. Dr. İsmet Ersöz,
Prof. Dr. Süleyman Toprak Prof. Dr. Zekeriya Güler,
Prof. Dr. İ. Hakkı Sezer, Prof. Dr. Mehmet Bayyigit
Doç. Dr. Şahin Filiz, Doç. Dr. Fevzi Günüş,
Doç. Dr. Dilaver Gürer Doç. Dr. A. Saim Antan,
Doç. Dr. Ahmet Yılmaz, Yrd. Doç. Dr. Seyit Bahçivan
Yrd. Doç. Dr. Naim Şahin, Yrd. Doç. Dr. Bayram Dalkılıç
Yrd. Doç. Dr. Abdülkerim Bahadır

İletişim Adresi

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
42090 Meram/KONYA
Tel-Fax: 0332.323 82 50-51 / 323 82 54
e-posta: ilahiyatdergisi@selcuk.edu.tr

ISSN: 1300 – 5057

baskı sebat ofset matbaacılık 0 332 342 01 53

Giriş

Osmanlılar tarafından 1361'de ele geçirilen Edirne, İstanbul'un fethine kadar devlet merkezi, 1453'ten sonra da devletin en önemli ikinci, Rumeli'nin ise birinci önemli şehri haline gelmiştir¹. Özellikle Rume- li'ye yapılan seferlerde askerî üs olarak kullanılması buranın önemini daha da artırmıştır. Şehri

Türkleştirmek ve İslâmlaştırmak gayesiyle başta padişahlar olmak üzere devrin nüfuzlu devlet adamları ile şeyh ve dervişler büyük bir imar ve iskân faaliyetine girişmişlerdir. I. Bâyezîd, II. Murâd, II. Bâyezîd, I. Selim ve II. Selim gibi padişahlar Edirne'de bir çok eserler meydana getirerek şehrin büyümesini ve gelişmesini sağlamışlardır². İşte çalışmamıza konu olan defter de II. Murâd'ın Edirne'de yap- tırılmış olduğu imârete vakıf geliri olarak tahsis ettiği köyler ve cemaatlerdir.

Konya İl Halk Kütüphanesi Prof Dr. Feridun Nafiz Uzluk bölümünde, 7108 (eski no 4432) demirbaş numarada kayıtlı olan defter, 95 varak, 13 x 39 cm. dış, 9 x 30 cm. yazı ebadında, koyu kahverengi deri ciltli ve siyâkat hatla yazılmıştır. Ön kapağın dış yüzüne çiçek motifini andıran bir kağıt yapıştırılmış ve üzerine "*Sultân Murâd Hân-ı Sâni Mevlevîhânesi evkâf-ı şerîfesinin karyehâ defteri ta'mîri fî 15 Rebî'îl-ewel 1279*" kaydı düşülmüştür. Bu kayıttan defterin 10 Eylül 1862 tarihinde tamir edilmek üzere elden geçirildiği anlaşılmaktadır.

Defterin tahrîr hükmünde ve içindeki sayfaların hiç birinde Mevlevîhâne ibâresi geçmemesine rağmen, dış kapağında böyle bir ifadenin bulunması oldukça ilgi çekmektedir. T. Gökbilgin, Evliyâ Çelebi ve *Enîsü'l-Müsâmirîn*'in müellifi Abdurrahman Hibî Efendi'ye dayanarak, Sultan II. Murâd tarafından H. 839/ M. 1436'da yaptırılan ilk yapının Mevlevîhâne olduğunu daha sonra bu binanın câmi-

H. 1002/ M. 1594 TARİHLİ BİR VAKIF DEFTERİNE* GÖRE EDİRNE'DEKİ SULTAN II. MURÂD CÂMİİ VE İMÂRETİ EVKÂFI

Bayram ÜREKLİ – Doğan YÖRÜK

Prof.Dr., S.Ü.F.E. Fakültesi Arş. GörDr. , S.Ü.F.E. Fakültesi
Tarih Öğretim Üyesi Tarih Araştırma Görevlisi

* Söz konusu defter tarafımızdan yayına hazırlanmaktadır.

¹ M. Tayyib Gökbilgin, XV. ve XVI. Asırlarda Edirne ve Paşa Livasındaki Has – Mukataa, Mülk ve Vakıflar, İstanbul 1952, s. 6; Zeki Ankan, "İmar-İskân, Ticaret ve Ekonomisiyle XIV-XVII. Yüzyıllarda Edirne", Edirne, T. C. Kültür Bakanlığı, İstanbul 1993, s. 110.

² Edirne şehrinin kurucuları ve gelişmesi hakkında geniş bilgi için bkz. T. Gökbilgin, Edirne ve Paşa Livası, s. 20-65; T. Gökbilgin, "Edirne Şehrinin Kurucuları", Edirne - Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı, Ankara 1993, s. 161-178.

ye çevrilerek Murâdiye Câmii adını aldığını belirtmektedir.³ Evliya Çelebi, pâdişahın rüyasında Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'yi gördüğünü ve onun hâtırasına hürmeten Mevlevîhâne'yi inşa ettirdiğini, daha sonra bir münâsebetle semâhânesinde meydana gelen adam öldürme vakasından sonra câmiye dönüştürdüğünü ve ayrıca yanına da bir Mevlevîhâne yaptırdığını kaydeder.⁴ Gökbilgin, II. Murâd'ın Edirne'de sadece bir câmi (Üç Şerefeli) yaptırdığını, diğerlerini Mevlevîhâne ve Dârü'l-hadîs olarak inşa ettirdiğini, bunların câmi olarak anılmasının epey sonra olması gerektiğini zikreder.⁵ Buna ilâveten Sultân Murâd'ın eserlerinin; câmi, Mevlevîhâne, imâret ve hamam ile birlikte bir bütün olduğunu, XVI. asırda bu külliye'nin "Mevlâhâne İmâreti" diye şöhret bulduğundan bahseder.⁶ Buradan hareketle yukarıda da bahsedildiği gibi; defterde Mevlevîhâne terimi hiçbir yerde geçmemesine, vakfın adının "Sultân Murâd Hân-ı Sâni Câmii-i Şerîfi ve İmâret-i Âmiresi" şeklinde anılmasına rağmen, Mevlevîhâne ile Murâdiye Câmii'nin, Murâdiye Câmii ile de Mevlevîhâne anlaşılması lâzım geldiği söylenebilir.⁷

Defterin ait olduğu dönemle ilgili olarak üç ayrı tarih görülmektedir. Bunlardan ilki, 1b ve 2a sayfalarındaki vakıf köyleri, re'âyâsı ve vergi gelirleri ile ilgili açıklamaların sonunda bulunan "... *fi evâsıt-ı şehri-i Şevvâli'l-mükerrerem sene semân ve tis'în ve tis'a mi'e*" (11-20 Şevval 998/ 13-22 Ağustos 1590) tarihidir. Diğer 52b'de Yanbolu Kazâsı'ndaki bazı köylerde bulunan vakıf re'âyâsının belli mükellefiyetler karşılığında bir kısım vergilerden muâf oldukları vs. bahsinde geçen "... *fi'l-yevmi's-sâdis şehri Zilhicce'i's-şerîfe sene isnâ ve elf*" (7 Zilhicce 1002/ 24 Ağustos 1594) tarihidir. Üçüncüsü ise defterin son sayfası olan 95a'da vergi hâsıllarından sonra yazım işleminin ne zaman yapıldığını bildiren notta "*tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Ramazânî'l-mübâreki'l-meşhûr sene isnâ ve elf*" (11-20 Ramazan 1002/ 4-13 Mart 1594) kayıtları dikkat çekmektedir. Buna göre defterin yazım işlemine 13-22 Ağustos 1590'da başlanmış, 4-13 Mart 1594'de bitirilmiş olduğu söylenilebilir. Ancak 52b'deki 7 Zilhicce 1002/ 24 Ağustos 1594 tarihinin son sayfadaki yazım işleminin bittiği zamanı belirten tarihten beş ay sonrasını göstermesi oldukça ilginç bir durum arz etmektedir.

Defter, Sultan II. Murâd'ın câmi-i şerîf ve imâret-i âmire evkâfi nâzını, Dârü's-sa'âde Ağâsı Mehmed'in, zikr olan evkâfın içinde bulunan köylerin otuz

³ T. Gökbilgin, "Edirne Hakkında Yazılmış Tarihler ve Enîs-ül Müsâmirîn", *Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü*, Ankara 1993, s. 91-92; T. Gökbilgin, "Edirne" *İslâm Ansiklopedisi (IA)*, IV, Eskişehir 1997, s. 121; T. Gökbilgin, "Edirne", *İslâm Ansiklopedisi (DIA)*, X, İstanbul 1994, s. 429.

⁴ Evliya Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, III, İstanbul 1314, s. 435; A. Süheyl Ünver, *Edirne Murâdiye Câmii*, İstanbul 1952, s. 9.

⁵ T. Gökbilgin, "Edirne Hakkında Yazılmış Tarihler", s. 91-92.

⁶ T. Gökbilgin, "Edirne", *IA*, s. 121; Ayrıca geniş bilgi için bkz. Ratip Kazancıgil, *Edirne İmâretleri*, İstanbul 1999, s. 35-42.

⁷ A. S. Ünver, *Murâdiye Câmii*, s. 11; Rifat Osman Tosyavî-zâde, *Edirne Evkâf-ı İslâmiyye Tarihi Camiler ve Mescitler*, (Sad. Ülkü Özsoy), Ankara 1999, s. 75-80; Semavi Eyice, "Edirne", *DIA*, X, İstanbul 1994, s. 434.

seneden fazla zamandan beri tahrîr olunmadığı, bu yüzden vakıf köylerinde yaşayan ahâlinin durumunun kötüleştiği, eskiden beri yağcı kaydolan iki bin nefer re'âyâ her sene imâret-i âmireye üçer vukıyye yağ ve diğer rüsûmlarını da vakfa vermek üzere defter-i hâkâniye kayd edilmişken, celeb muharrirleri tarafından kânûna aykırı olarak bazısını celeb, bazısını taycı ve küreci yazdıklarından dolayı ahâlinin perâkende olduğu ve bu yüzden imâretin yağının tahsil olunamadığı, kefere re'âyânın cizyeleri adâlet üzere vaz' edilmediği için re'âyâdan bazılarının zulümden terk-i diyâr ederek başka topraklara yerleştiklerinden her mahsûlün noksan geldiği vs. şeklindeki arzı üzerine Sultan III. Murâd tarafından Edirne'deki Dârü'l-hadîs Medresesi Müderrisi Mevlânâ Şücâ'nın vakıf gelirlerinin tahrîrini yapmak üzere tahrîr emîni, Sultan II. Murâd İmâreti'nin mütevellisi Mustafa'nın mübâşir, yine Edirne'deki Sultân II. Bâyezid İmâreti evkâfî kâtibi olan Osman'ın da kâtip olarak görevlendirildiğini belirtir.

Defterin sayfa numaraları başlangıçta yazılmamış, daha sonra arşiv görevlileri tarafından günümüz rakamları ile yapılmıştır. Baştan ve sondan birer yaprak boş bırakıldığı için bunlara, sayfa numarası verilmemiştir. Numaralandırma sisteminde ise varak adedi dikkate alınmıştır. Bu durumda, defterin 1a sayfası boş olup, 1b ve 2a sayfalarında tahrîr hükmü bulunmaktadır. Hükümde, vakıf topraklarındaki re'âyânın ve gelir kaynaklarının genel durumu hakkında bilgi veren evkâf nâzırı Dârü's-sa'âde Ağâsı Mehmed'in arzı ve bu arza istinaden tahrîr emîni olarak atanan müderris Mevlânâ Şücâ'ya, yazım işlemi sırasında re'âyâya hak-adâlet üzere davranması, hediye-pişkeş diye kimseden bir habbe ve bir hisse almaması ve kimseye meyl-iltimas etmemesi gibi hususlar tenbîh ve te'kîd edilmektedir.

2b sayfasında vakfa ait köy ve cemaatlerinin hangi kazâlarda olduğunu belirten bir fihrist bulunmaktadır. Fihristte: Edirne, Babaeski, Bergoz ve Vize, Hayrabolu, İpsala, Gümölcine Filibe, Zağra-i Eskihisar, Yanbolu ve Siroz kazâları yer almaktadır. Yine aynı sayfada, mezkûr kazâlarda yaşayan re'âyâ ile ilgili rüsûm, öşr, bâc, gümrük ve bâd-ı hevâ türü vergilerin nasıl ve ne kadar alınacağına dâir bir kânûnnâme görülmektedir. 3a'da ise Sultan III. Murâd'a ait bir tuğra bulunmaktadır.

Vakıf köyleri 3b'den itibaren yazılmaya başlanmıştır. 52b'de Yanbolu ve Siroz kazâlarındaki bazı köylerin re'âyâsı eskiden beri celeb, nüzül, avânız, otlak, arpa ve gemi kerestesi ile diğer tekâlif-i örfiyenin tamamından, vakfa her sene elli beş bin akçe hem-bahâ (?) teslim etmek şartıyla, muâf kaydedilmişlerdir. Fakat, muâfiyetleri dikkate alınmadan ayrıca tekâlif-i örfiye de yüklenerek iki ayrı vergi vermek zorunda kalmışlardır. Bundan dolayı re'âyânın ezildiği ve durumun lehlerine düzeltilmesi gerektiği şeklinde il yazıcısına tenbîhat yapılmıştır.

64a'dan 72a'ya kadar perâkende olan re'âyânın bulunduğu köyler sıralanmıştır. Bunlarla ilgili açıklamada ise; vakıf toprağından başka yerlere yerleşen re'âyâ için, öşürlerini sâhib-i arza, cizye, ispenç, âdet-i ağnâm, niyâbet, bâd-ı hevâ vs. rüsûm-ı serbestiyelerini de vakfa vermeleri istenmektedir.

72b'den 95a'ya kadar olan sayfalar arasına da yağcı re'âyâ kaydedilmiştir. Yağcı re'âyânın bulunduğu köyler yazılmadan önce 72b'de yağcıân zümresinden her sene vukıyyesi dört yüz dirhem olmak üzere her neferden üçer vukıyye revgan-ı sâde, evlâtlarından yirmi yaşına kadar sekizer akçe resm-i mücerred, yirmi yaşından sonra da üçer vukıyye revgan-ı sâde alınması ve bâd-ı hevâ türü vergilerini de vakfa vermeleri istenmektedir. Bu hizmetlerine karşılık avânız ve diğer tekâlif-i örfiyeden muâf oldukları, ayrıca bunlara kimsenin müdahale etmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

A- VAKIF DEFTERİNE GÖRE SULTAN II. MURÂD CÂMİİ VE İMÂRETİ GELİRLERİ

İncelememize konu olan defterdeki, şehir ve kır iskân merkezleri, nüfus ve nüfusun özellikleri; iktisadî yapı ile zirâî üretim ve bunlardan alınan vergilere dâir hususlar ile ilgili verilerin yorumlanması ve defterin yayına hazırlanmasına yönelik çalışmamız devam ettiğinden şimdilik, bu çalışmamıza bir giriş olarak, burada sadece köy, mezraa ve cemaatlerin isimleri ile bunlardan alınan vergilerin toplam hâsılları dikkate alınarak, defter hakkında genel bir değerlendirme yapılabilmektedir.

Deftere göre, vakıf topraklarında yaşayan re'âyâyı üç gruba ayırmak mümkündür. Bunlardan ilki; herhangi bir özelliği olmayan sıradan vakıf re'âyâsı, ikincisi; yerlerini terk ederek başka topraklara yerleşen perâkende re'âyâ, üçüncüsü ise; vakfa yağ (revgan-ı sâde) vermekle mükellef olan yağcı re'âyâ. Her grup kendi içinde kazâ, köy ve cemaat sistemine göre yazıldığı için biz de bu üç tâfeyi ayrı başlıklar altında vermeye çalıştık.

a-Herhangi Bir Özelliği Zikredilmeyen Vakıf Re'âyâsı

Bu gruba ait olan re'âyânın yaşadığı köylerin tâbi olduğu kazâ sayısı 10'dur. Vakıf re'âyâsının bulunduğu birimler ise 3 nefes, 60 köy, 8 mezraa ve 2 cemaatten oluşmaktadır. Bazı köylerin iktisadî faaliyet ve muâfiyet açısından diğerlerinden farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Şöyle ki; Gümülcine Kazâsı'na tâbi Buri Köyü ahâlisinin vakfa yaptıkları hizmetler karşılığında başta acemi oğlanı vermek ile cizye ve ispenç de dahil olmak üzere diğer bütün tekâliften muâf oldukları ve bu muâfiyetlerinin de yeni deftere kaydedildiği belirtilmektedir⁸. Filibe Kazâsı'ndaki Kara-deneş⁹, Halka-pınarı¹⁰ ve Sülemiş¹¹ köylerinde çeltük; Yanbolu Kazâsı'ndaki Ketânlık Köyü'nde¹² de hem-bahâ (?) ziraati yapıldığı zikredilmektedir. Bunların vakfa verdikleri yıllık vergi 1.532.212 akçedir.

⁸ Konya İl Halk Kütüphanesi Feridun Nafiz Uzluk Bölümü, No 7108, s. 24.

⁹ Uzluk, No 7108, s. 46a-47b.

¹⁰ Uzluk, No 7108, s. 47b-48b.

¹¹ Uzluk, No 7108, s. 48b.

¹² Uzluk, No 7108, s. 61b-62a.

Tablo I: Herhangi Bir Özelliği Zikredilmeyen Vakıf Re'âyâsı

Sıra	Kazâ	Köy Sayısı	Hasıl
1	Edirne	1 nefis, 9 köy, 1 mezraa	115.150
2	Babaeski	2 köy, 1 mezraa	27.381
3	Bergoz ma'a Vize	5 köy, 1 mezraa	121.790
4	Hayrabolu	1 köy, 1 mezraa	37.539
5	İpsala	3 köy	28.294
6	Gümölcine	27 köy, 1 cemaat	503.544
7	Filibe	4 köy, 3 mezraa, 1 cemaat	359.586
8	Zağra-i Eskihsar	1 köy, 1 mezraa	45.336
9	Yanbolu	1 nefis, 8 köy	280.107
10	Siroz	1 nefis	13.485
	TOPLAM	3 nefis, 60 köy, 8 mezraa, 2 cemaat	1.532.212

Tablo II: Herhangi Bir Özelliği Zikredilmeyen Vakıf Re'âyası Listesi ve Hâsılları

Sayfa	Sıra	Köy, Cem. Mzr. Adı	Açıklamalar	Kazası	Hâsıl
3b	1	Der nefsi Edime	-	Edime	7.716
3b	2	K. Çölmekçi	-	Edime	6.071
4a	3	M. Üsküdâr	der sınır-ı karye-i Çölmekçi	Edime	979
4b	4	K. Çingene Tatar	-	Edime	17.112
5a	5	K. Öyüklü Tatar	-	Edime	20.814
6a	6	K. Dâye Hâtun	-	Edime	24.974
7a	7	K. Derzi Halîl	-	Edime	2.269
7b	8	K. Bahdli (?)	-	Edime	3.104
8a	9	K. İskender	-	Edime	19.334
8b	10	K. Aksakal	-	Edime	2.797
9a	11	K. Küşan	-	Edime	9.980
9b	12	K. Oruçlu	-	Babaeski	10.672
10a	13	M. Kastı ve Kulfalı	-	Babaeski	6.167
10b	14	K. Kara Mesudlu	-	Babaeski	10.542
11a	15	K. Fesenlü (Mestlü)		Bergoz ma'a Vize	81.637
14b	16	M. Hacılar	-	Bergoz ma'a Vize	1.985
15a	17	K. İnallar (Eyneller)	-	Bergoz ma'a Vize	8.808
15a	18	K. Bâyezidlü	-	Bergoz ma'a Vize	15.046
16a	19	K. Eymir Ali (İmir Ali)	-	Bergoz ma'a Vize	10.287
16b	20	K. Kepek Tatan	-	Bergoz ma'a Vize	4.027
17b	21	K. Laçine (Lahta)	-	Hayrabolu	33.705
18b	22	M. Şah Melek	-	Hayrabolu	3.834
19a	23	K. Çavuş	-	İpsala	12.160
21b	24	K. Meşhedî	der sınır-ı karye-i Buri	İpsala	8.564
23a	25	K. Osmanlu	-	İpsala	7.570
24a	26	K. Buri	Acemi oğlanı ve sayır vergilerden muâflar	Gümülcine	164.165
25b	27	K. Cedîd	-	Gümülcine	3.670
26a	28	K. Çalıklu	-	Gümülcine	16.960
27a	29	K. Kızılcalu	-	Gümülcine	12.255
27b	30	K. Çerilü	-	Gümülcine	7.064
27b	31	K. Kütüklü	-	Gümülcine	12.951
28a	32	K. Tursun	-	Gümülcine	13.767
29a	33	K. Yungeldik	-	Gümülcine	24.673
30b	34	K. Beğli	-	Gümülcine	65.189
31a	35	K. Hisarlu	-	Gümülcine	6.057
32b	36	K. Ebuçek (Enucek)	-	Gümülcine	3.532

32a	37	K. Sınık	der sınır-ı karye-i Buri	Gümölcine	5.733
33a	38	K. Şâhin Adası	-	Gümölcine	8.988
33b	39	K. Elmalu	-	Gümölcine	14.924
35a	40	K. Saruyâr	-	Gümölcine	4.878
36a	41	K. Uğurlu-virani	-	Gümölcine	11.741
37a	42	K. Dan-deresi	-	Gümölcine	33.221
39a	43	K. İlbacı (?)	-	Gümölcine	3.143
39b	44	K. Ardıçlı	-	Gümölcine	9.204
40a	45	K. Yenice nd. Kayacık	der sınır-ı karye-i Ardıçlı	Gümölcine	2.901
40b	46	K. İlica-deresi nd. Hakamış (?)	-	Gümölcine	5.603
41a	47	K. Uzun-dere	-	Gümölcine	20.748
42b	48	K. Çercak (?) ma'a Bağtel (?)	-	Gümölcine	7.180
43a	49	K. Gölcük (Gölcek)	-	Gümölcine	4.644
43b	50	K. Köyi-virani (Köti-virani)	-	Gümölcine	7.187
44a	51	K. Akpınar	-	Gümölcine	15.077
45a	52	K. Soğıcak	-	Gümölcine	5.779
45b	53	C. Yörükân-ı Eğri-dere	-	Gümölcine	12.310
46a	54	K. Kara-deneş	C. Çeltükçiyân Hâsıl gayr-i ez-çeltük	Filiba	16.890
47b	-	K. Kara-deneş	C. Çeltükçiyân 'an mahsûl-i çeltük	Filiba	280.000
47b	55	M. Kasım-oğlu ve Çayırılı	-	Filiba	4.210
47b	56	K. Halkapınarı nd. Havk (Cavık) Çeltükçi	C. Çeltükçiyân Hâsıl gayr-i ez-çeltük	Filiba	12.256
48b	-	K. Halkapınarı nd. Havk (Cavık) Çeltükçi	C. Çeltükçiyân 'an mahsûl-i çeltük	Filiba	29.400
48b	57	M. Akbaş	-	Filiba	2.208
48b	58	K. Sülemiş	-	Filiba	5.340
49b	59	C. Yörükân-ı Hacı Murâd ve Köse Ali	-	Filiba	1.810
49b	60	M. Çakırlı ve Kara Ormanlı ve Sekbanlı	-	Filiba	3.276
49b	61	K. Köseli	-	Filiba	4.196
50a	62	K. Hirsene	-	Zağra-i Eskihisar	42.746
52b	63	M. Gölene	der sınır-ı karye-i Hirsene	Zağra-i Eskihisar	2.590
53a	64	der nefis-i Yanbolu	-	Yanbolu	5.000
53a	65	K. İslâvyene (?)	-	Yanbolu	86.198
56a	66	K. Hud nd. Kara Mevlık (?)	-	Yanbolu	24.443
57b	67	K. Yenice	-	Yanbolu	39.736
59b	68	K. Kadı (?)	-	Yanbolu	22.261
60a	69	K. Kılıçhor	-	Yanbolu	30.036
61b	70	K. Ketânlık	Gayr-i ez-hem-bahâ (?)	Yanbolu	7.791
62a	-	K. Ketânlık	'an mahsûl-i hem-bahâ (?) fi sene	Yanbolu	55.000
62b	71	K. Aladağlı ma'a Tursun Obası ve Ömer Hoca	-	Yanbolu	2.143

62b	72	K. Çayırlu	-	Yanbolu	7.499
63b	73	der nefis-i Siroz	-	Siroz	13.485
GENEL TOPLAM					1.532.212

K: Karye, M: Mezraa, C: Cemaat, nd: Nâm-ı diğer

b- Perâkende Re'âyâ

Farklı sebeplerden dolayı vakıf topraklarını terk ederek başka bölgelere yerleşmiş, ancak vakıf re'âyâsı olarak defterde kayıtlı olan re'âyâ, 22 ayrı kazâdaki 108 köye dağılmıştır. Bunların, işlemiş oldukları toprakların öşrünü sâhib-i arza, diğer bütün rûsûmlarını ise vakfa verdikleri anlaşılmaktadır. Perâkende re'âyânın vergileri her köy için ayrı ayrı verilmek yerine, hepsinin toplam vergi geliri yekun olarak yazılmıştır. Buna göre, perâkende re'âyânın vakfa verdiği yıllık vergi 91.907 akçedir.

Tablo III: Perâkende Re'âyâ

Sıra	Kazâ	Köy Sayısı	Hasıl
1	Gümülcine	9	-
2	Şah Sultan	2	-
3	Dimetoka	7	-
4	Çirmen	4	-
5	Tırnova	3	-
6	Dazgrad	2	-
7	Tunca	2	-
8	Kızıl Abat	1	-
9	Yanbolu	4	-
10	Prevadi	20	-
11	Aydos	1	-
12	Yenice Pazar	2	-
13	Sermâb (?)	1	-
14	Çernovi	10	-
15	Misivri	12	-
16	Varna	2	-
17	Silistre	5	-
18	Edirne	3	-
19	Asâkça (?)	1	-
20	Feçin (?)	1	-
21	Hasköy Uzunca-ova	6	-
22	Ahyolu	10	-
	TOPLAM	108	31.907

Tablo IV: Perâkende Re'âyâ Listesi ve Hâsılları

Sayfa	Sıra	Köy Adı	Kazâ	Hâsıl
64a	1	K. Hisar-deresi	Gümülcine	-
64a	2	K. Soğıcak	Şah Sultân	-
64b	3	K. Kıdak (Kandak)	Şah Sultân	-

64b	4	K. Çelebi	Dimeteko	-
64b	5	K. Fidançık (Kızancık)	Gümülcine	-
64b	6	K. Manastır	Gümülcine	-
65a	7	K. Melek-ören	Gümülcine	-
65a	8	K. Söğücek	Dimetoka	-
65a	9	K. Gürgencik	Dimetoka	-
65a	10	K. Akça-alan	Dimetoka	-
65b	11	K. Uzun-ağaç ma'a K. Babasın	Dimetoka	-
65b	12	K. Tuküz-viranı	Dimetoka	-
65b	13	K. Kocac	Çimen	-
65b	14	K. Kanık	Çimen	-
65b	15	K. Nebi ma'a Sorgunlu	Çimen	-
66a	16	K. Kara-kocalu	Tınova	-
66a	17	K. Holdeki (Çöldeki)	Tınova	-
66a	18	K. Güzelcelü	Tınova	-
66a	19	K. Yalnak (?)	Dâzgrâd	-
66a	20	K. Toprak-hisanı	Tunca	-
66a	21	K. Lefrak ma'a Amudlu	Tunca	-
66b	22	K. Çayır	Dâzgrâd	-
66b	23	K. Kozlıcalu ma'a Sarca-obası	Kızıl Abât	-
66b	24	K. Seyyidlü-obası	Yanbolu	-
66b	25	K. Hacı Balaban	Yanbolu	-
66b	26	K. Köpüklü	Prevadi	-
66b	27	K. Ekecik	Prevadi	-
66b	28	K. Hisarlık	Prevadi	-
66b	29	K. Oruç	Prevadi	-
66b	30	K. Abdürrezzâklu	Prevadi	-
66b	31	K. Sâtı (Sâki)	Prevadi	-
67a	32	K. Kara Köse	Prevadi	-
67a	33	K. Saru-kovanlık	Aydos	-
67a	34	K. Tuküz-pınan (?)	Prevadi	-
67a	35	K. Kara	Osman Obası	-
67a	36	K. Tuküz-yurdu (?)	Prevadi	-
67a	37	K. Songül-pınan	Prevadi	-
67a	38	K. Söğütlük-pınan	Prevadi	-
67b	39	K. Kasım Fakîh Yurdu	Yenice Pazâr	-

67b	40	K. Yörük Kasım	Sermâb (?)	-
67b	41	K. Tanbı (?) Hızır	Çernovi	-
67b	42	K. Pîr Nazar (?)	Çernovi	-
67b	43	K. Küçük İsmâîl	Çernovi	-
67b	44	K. Eslâbolu (Eslibolu)	Çernovi	-
67b	45	K. Toru-atlu	Çernovi	-
67b	46	K. Yenice	Çernovi	-
67b	47	K. Şemred (Semerci)	Çernovi	-
67b	48	K. İsmâîl Müsellem	Çernovi	-
68a	49	K. Beğ-alanı	Çernovi	-
68a	50	K. Yenicek (?)	Çernovi	-
68a	51	K. Kuzguncuk-obası	Misivri	-
68b	52	K. Kızılıklı	Misivri	-
68b	53	K. Şîr Hoca-obası	Misivri	-
68b	54	K. Kovanlık-yurdu	Misivri	-
68b	55	K. Receb-obası	Misivri	-
68b	56	K. Şâkir-obası	Misivri	-
68b	57	K. Karagöz	Misivri	-
68b	58	K.Köçekler-obası (Göcekler-obası)	Misivri	-
68b	59	K. Eymir Şâh-obası	Misivri	-
69a	60	K. Sağarcılı (?)	Misivri	-
69a	61	K. Gündoğmuş-obası	Misivri	-
69a	62	K. Saltık-obası	Vama	-
69a	63	K. Pîr Çiyâle	Prevadi	-
69a	64	K. Kara-sulu	Silistre	-
69a	65	K. Koz-pınarı	Prevadi	-
69a	66	K. Kovanlık	Misivri	-
69b	67	K. Sarı Hızır	Prevadi	-
69b	68	K. Suluhlu (Solohlu)	Prevadi	-
69b	69	K. Surde (?)	Prevadi	-
69b	70	K. Beğ-alanı	Edime	-
69b	71	K. Günlüce	Edime	-
69b	72	K. Bazarlı-obası	Edime	-
69b	73	K. Su Sağırık (?)	Prevadi	-
69b	74	K. Timurtaş-obası	Silistre	-
69b	75	K. Soğıcak	Silistre	-

70a	76	K. Kanal-pınan	Silistre	-
70a	77	K. Hızır Piyâle-obası	Silistre	-
70a	78	K. Belyanca (?)	Asâkça (?)	-
70a	79	K. Harto (Hırto)	Feçin (?)	-
70a	80	K. Kargâncı	Prevadi	-
70a	81	K. Süli Dede-obası	Prevadi	-
70a	82	K. Seren (?)	Prevadi	-
70a	83	K. Hacı Ali	Varna	-
70a	84	K. (isim yazılmamış)	Yanbolu	-
70b	85	K. Mahmûd	Yanbolu	-
70b	86	K. (isim yazılmamış)	Gümülcine	-
70b	87	K. Uzun-oluk	Gümülcine	-
70b	88	K. Eğri-dere	Gümülcine	-
70b	89	K. Kızıl-ağaç	Gümülcine	-
70b	90	K. Göbekli	Uzunca Ova	-
70b	91	K. (isim yazılmamış)	Uzunca Ova	-
70b	92	K. Sarmaşık	Ahyolu	-
71a	93	K. Revâk	Ahyolu	-
71a	94	K. Çağlayık	Ahyolu	-
71a	95	K. Gökdepe	Ahyolu	-
71a	96	K. Koyak	Ahyolu	-
71a	97	K. Kayık (?)	Ahyolu	-
71b	98	K. Balık	Ahyolu	-
71b	99	K. Feramânîk (?)	Ahyolu	-
71b	100	K. Koyak	Ahyolu	-
71b	101	K. Sumsâk (?)	Ahyolu	-
71b	102	K. Murdâr-ağaç	Uzunca Ova	-
71b	103	K. Tamadçı (?)	Uzunca Ova	-
71b	104	K. Yılacak (Yaylacak)	Uzunca Ova	-
71b	105	K. İstoyân (?)	Gümülcine	-
71b	106	K. Dolica (?) nd. Toyluca	Dimetoka	-
71b	107	K. Sorgunlu	Çimen	-
72a	108	K. Murdâr-ağaç	Hasköy Uzunca Ova	-
HÂSİL				31.907

c- Yağcı Re'âyâ

İmâret-i âmire evkâfına nefer başına üçer vukıyye yağ vermekle mükellef olan re'âyâ 3 şehir merkezi, 232 köy, 5 cemaat olmak üzere toplam 240 birim içine dağılmışlardır. Re'âyânın hemen hepsi köylerde yaşıyor olmasına rağmen, tamamının bir cemaate bağlı olması ve büyük çapta hayvan beslemelerinden

Sıra	Kazâlar	Nefs	Köy S.	Cem. S	Toplam	Aşiret	Hâsıl
1	Gümülcine	1	50	-	51	12	-
2	Sultanyeri	-	11	-	11	6	-
3	Yenice-i Karasu	-	5	-	5	1	-
4	Hasköy Uzunca Ova	-	33	3	36	6	-
5	Zağra-i Atik	-	1	1	2	-	-
6	Yenice-i Zağra	-	15	1	16	4	-
7	Filibi	-	10	-	10	-	-
8	Yanbolu ma'a İslâvyene (?)	1	7	-	8	3	-
9	Çirmen	-	1	-	1	1	-
10	Dimetoka	-	3	-	3	1	-
11	Hasköy Mahmûd Paşa	-	9	-	9	1	-
12	Ahyolu	-	12	-	12	1	-
13	Hatun İli	-	21	-	21	1	-
14	Rusi Kasrı	-	2	-	2	-	-
15	Sermâb (?)	-	6	-	6	2	-
16	Çardak	-	1	-	1	-	-
17	Silistre	-	24	-	24	4	-
18	Emür Fakîh	-	1	-	1	-	-
19	Yeni Pazar	-	2	-	2	1	-
20	Tırnovi	-	6	-	6	1	-
21	Çırpan	1	12	-	13	1	-
	TOPLAM	3	232	5	240	46	122.538

dolayı bunların konar göçer hayat yaşadıkları söylenilebilir. Zâten Vakıf Defte-ri'nde de ziraat yaptıklarına dâir herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Üst cemaat yada aşiretlerin sayısı ise 46'dır. Bunların toplam hâsılı 122.538 akçedir.

Tablo V: Yağcı Re'âyâ

SÜİFD / 18

28

Tablo VI: Yağcı Re'âyâ Listesi ve Hâsılları

Sayfa	Sıra	Köy adı	Bağlı olduğu Cemaat	Kazâ
72b	1	Nefs-i Gümülcine	-	Gümülcine
72b	2	K. Darı-deresi Ali	Gümülcine
72b	3	K. Uzun-dere Ali	Gümülcine
73a	4	K. Uzun-oluklu	Tur Hasan b. Mustafa	Gümülcine
73a	5	K. Balluhor (?)	Tur Hasan b. Mustafa	Gümülcine
73a	6	K. Çörekçi	Tur Hasan b. Mustafa	Gümülcine
73a	7	K. Keçeli	Tur Hasan b. Mustafa	Gümülcine
73b	8	K. Hacı Mustafa	Aydın b. Ali	Gümülcine
73b	9	K. Müsellem	Aydın b. Ali	Gümülcine

73b	10	K. Hindili (Mehnüyâr)	Aydın b. Ali	Gümülcine
73b	11	K. Sevindikli	Mehmed b. 'Ali	Gümülcine
74a	12	K. Sofılar	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74a	13	K. Müslümânlı	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74a	14	K. Kara Kocalı	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74a	15	K. Bekâlı (Benâlı)	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74a	16	K. Taşlık	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74b	17	K. Çoban -oğlu	Ramazan b. Mürsel	Gümülcine
74b	18	K. Pınar-deresi	Şah Veli	Gümülcine
74b	19	K. Demürciler	Şah Veli	Gümülcine
75a	20	K. Bekirce-obası	Şah Veli	Gümülcine
75a	21	K. Buldıklı	Şah Veli	Gümülcine
75a	22	K. Ayazma	Şah Veli	Gümülcine
75a	23	K. Semidlü (Semedlü)	Şah Veli	Gümülcine
75a	24	K. Sendilli	Şah Veli	Gümülcine
75a	25	K. Yakacılı (?)	Şah Veli	Gümülcine
75a	26	K. Kösenciler (?)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	27	K. Kutlu-hânlu	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	28	K. Aheryanlu (Aherbanlu)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	29	K. Han-çulcalı	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	30	K. Gebekli (Gebenli)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	31	K. Eğriiler	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	32	K. Sekmin (Sekmel)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	33	K. Ak-alan	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	34	K. Merkebcili	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	35	K. Çelebi (?)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
75b	36	K. Bolâd	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
76a	37	K. Fesenlü-sarıcası (?)	İbrâhim b. Mustafa	Gümülcine
76a	38	K. Denizlü (?)	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	39	K. İzgârlu	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	40	K. İncik (?)	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	41	K. Murâdli	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	42	K. İnciğiz (?)	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	43	K. Merdemli	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	44	K. Çeşmeli-doğancı	Mehmed b. Hüseyin Ekşi	Gümülcine
76a	45	K. Kadı-deresi	Ali b. Abdullah	Gümülcine
76a	46	K. Hamzalu	Ali b. Abdullah	Gümülcine
76a	47	K. Gödeme	Ali b. Abdullah	Gümülcine
76b	48	K. Kozlu-dere	Ali b. Abdullah	Gümülcine
76b	49	K. Kara-bure (?)	Ali b. Abdullah	Gümülcine
76b	50	K. Muattel (Mukbil)	Hüseyin b. İsâ	Gümülcine
76b	51	K. Çakırlu	Bahtiyâr b. Veli	Hasköy Uzunca Ova
76b	52	K. Çatak ma'a Evnâş (?)	Eymir b. Osmân	Uzunca Ova
77a	53	K. Mûsâ Çakal	Eymir b. Osmân	Uzunca Ova
77a	54	K. Takürlü	Arslan b. Şah Veli	Sultan Yeri
77b	55	K. Ahladlı (?)	Mûsâ b. Çoban Hüseyin	Sultan Yeri
77b	56	K. Nusretlü	Timur Hoca b. İlyâs	Sultan Yeri
77b	57	K. Küçük-söğütlü	Timur Hoca b. İlyâs	Sultan Yeri
78a	58	K. Yağ-basan	Emür veled	Sultan Yeri
78a	59	K. Terzi-vıranı	Emür veled	Sultan Yeri
78a	60	K. Kefelü	Hızır b. Süleymân	Sultan Yeri
78a	61	K. Çatal-vıranı	Emrullah b. İne Beği	Sultan Yeri
78b	62	K. Asmalı (Ahmalı)	Emrullah b. İne Beği	Sultan Yeri
78b	63	K. Virancık	Emrullah b. İne Beği	Sultan Yeri
78b	64	K. Dânişmendlü	Emrullah b. İne Beği	Sultan Yeri
78b	65	K. Doğancı	İbrâhim Hoca b. Hızır	Yenice-i Karasu

78b	66	K. Kocı-obası	İbrâhim Hoca b. Hızır	Yenice-i Karasu
78b	67	K. Uşanlı (?)	İbrâhim Hoca b. Hızır	Yenice-i Karasu
78b	68	K. Sımkve (Sımkkara)	İbrâhim Hoca b. Hızır	Yenice-i Karasu
79a	69	K. Evinsâd (?)	İbrâhim Hoca b. Hızır	Yenice-i Karasu
79a	70	K. Halifelü	Ramazân b. Rıdvân	Hasköy Uzunca Ova
79a	71	K. Dadalkar	Ramazân b. Rıdvân	Hasköy Uzunca Ova
79a	72	K. Şîr Murâd-obası	Ramazân b. Rıdvân	Hasköy Uzunca Ova
79a	73	K. Kurda Aşık-vıranı	Ramazân b. Rıdvân	Hasköy Uzunca Ova
79b	74	K. Kulağuzlu	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
79b	75	K. Murdâr-ağaç	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
79b	76	K. Harmanlu (Hürmetlü)	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
80a	77	K. Düz-beğiler (?)	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
80a	78	K. Kızılca-kaftanlı	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
80a	79	K. Çukur-vıranı	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
80a	80	K. Kuruca-vıran	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
80b	81	K. Çam-deresi	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
81a	82	K. Eyibeğ (İlbeğ)	Ömer b. Yûsuf	Hasköy Uzunca Ova
81a	83	K. Kocalı	Badarlı (?) b. Dal Beğ	Hasköy Uzunca Ova
81a	84	K. Sâlihler	Badarlı (?) b. Dal Beğ	Gümülcine
81a	85	K. Köprülü	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81a	86	K. Mahmudlu	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81a	87	K. Günlemez	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81b	88	K. İdrisli	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81b	89	K. Gök-vıran	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81b	90	K. Eşmedli maa İshâklu	İne Hoca	Hasköy Uzunca Ova
81b	91	K. Kara-ahidler (?)	Kurd b. Tirek (Tebrek)	Hasköy Uzunca Ova
81b	92	K. Kara Bâyezidli	Kurd b. Tirek (Tebrek)	Hasköy Uzunca Ova
81b	93	K. Koca-kışla	Kurd b. Tirek (Tebrek)	Hasköy Uzunca Ova
81b	94	K. Ak-pınar	Kurd b. Tirek (Tebrek)	Hasköy Uzunca Ova
82a	95	K. Yancâl (Kancâl)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	96	K. Gündügin (?)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	97	K. Baykal	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova

82a	98	K. Dere	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	99	K. Koçluşâl (?)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	100	K. Albek (Alnek)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	101	K. Kara-hisarlu	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	102	K. Sâlihu'd-dîn	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	103	K. Senek-beğli (?)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	104	K. Ahidlü	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	105	K. Evbiyâd (Öbyâd)	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	106	K. Öksüzler	Osmân b. Nebî	Hasköy Uzunca Ova
82a	107	C. Ömer b. Aydoğdu	-	Hasköy Uzunca Ova
82b	108	C. Evhad	-	Hasköy Uzunca Ova
82b	109	C. Hüseyin b. İsâ	-	Hasköy Uzunca Ova
83a	110	K. Kara Mahmûdlar	Ömer b. Mahmûd	Zağra-i 'Atîk
83b	111	C. Sâğıl (?)	-	Zağra-i 'Atîk
83b	112	K. Lütîfî Beğ ve gayrûhu	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	Yenice-i Zağra
83b	113	K. Çıracı	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	Yenice-i Zağra
84a	114	K. Senelü-ova	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	İslâvyene (?)
84a	115	K. Çeltikçi	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	Yenice-i Zağra
84a	116	K. Mahrik (?)	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	Yenice-i Zağra
84a	117	K. Eküciler	Hızır b. Kocak İsâ b. Durak Hızır Hoca	Yenice-i Zağra
84a	118	K. Beğkoz	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
84b	119	K. Kara-turgudlu	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
84b	120	K. Tiryâki	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
84b	121	K. Pınar	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
84b	122	K. Nasuh-obası (?)	'an Yörükân-ı Karacadağ	Yenice-i Zağra
85a	123	K. Caferlü	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
85a	124	K. Kutluca-ören	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
85a	125	K. Eskice	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
84b	126	'an Yörükân-ı Ali Obası	Hızır Bâli b. İlyâs	Yenice-i Zağra
85a	127	K. Ahmed Beğ Çiftliği	Hüseyin b. Abdullah	Yenice-i Zağra
85b	128	K. Akbaş	Bayramlu	Filibe
85b	129	K. Parmaksızlu	Bayramlu	Filibe
85b	130	K. Halka-pınar	Bayramlu	Filibe
85b	131	K. Recebli	Bayramlu	Filibe
85b	132	K. Sülemişli	Bayramlu	Filibe
85b	133	K. Ömür-obası	Bayramlu	Filibe
85b	134	K. Müsellem	Bayramlu	Filibe
85b	135	K. Çağılı (?)	Bayramlu	Filibe
85b	136	K. Köseli	Bayramlu	Filibe
86a	137	K. Çakırcı	Bayramlu	Filibe

87a	138	Nefs-i İslâvyene (?)	Tur Bâli b. İlyâs	İslâvyene (?)
86a	139	K. Kemâl-viranı	Nasûh (?)	Yanbolu ma'a İslâvyene (?)
86b	140	K. Kara-sinli	Nasûh (?)	Yanbolu ma'a İslâvyene (?)
86b	141	K. Beğli ma'a Osmân	Nasûh (?)	Yenice-i Zağra
86b	142	K. Siremçe (?)	Kâsım b. Mustafa	Yanbolu
87a	143	K. Kâdı	Kâsım b. Mustafa	Yanbolu
87a	144	K. Sungurca-viranı	Tur Bâli b. İlyâs	İslâvyene (?)
87b	145	K. Hızır-oğlu	Tur Bâli b. İlyâs	Yenice'-i Zağra
87b	146	K. Akbaş	Tur Bâli	Çirmen
88a	147	K. Alabayır	Hacı Ahmed	Dimetoka
88a	148	K. Sa'idli	Hacı Ahmed	Dimetoka
88a	149	K. Debbâğlar (?)	Hacı Ahmed	Dimetoka
88a	150	K. Topal	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88a	151	K. Kanlı-gölge	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88a	152	K. Gedikler (?)	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88a	153	K. Mihâyilli	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88a	154	K. İhriyânli (İhribamli)	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88b	155	K. Gazi Mustafa	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88b	156	K. Ülyâli-tarla (?)	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88b	157	K. Ahmedli ve sâyire	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88b	158	K. Hacı-obası	Ali Hoca b. Tur Beğ Yûsuf b. Abdullah	Hasköy Mahmud Paşa
88b	159	K. Çağlayık	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
88b	160	K. Selmanlı	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
88b	161	K. Ahmedli	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
88b	162	K. Bakır-ören	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89a	163	K. Güzelbeğ	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89a	164	K. Kozcuğâz	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89a	165	K. Sarı Mûsa-obası	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89a	166	K. Timurhân	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89a	167	K. Kızılık	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89b	168	K. Aksu	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89b	169	K. Okçu-obası	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89b	170	K. Veli-obası	Memi b. Timur ve Mehmed b. Hızır	Ahyolu
89b	171	K. Hacı Murâdli	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
89b	172	K. Yenişâr	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
89b	173	K. Suhte Hasan-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili

89b	174	K. Emür-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	175	K. Ceri-oğlu-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	176	K. Aşık Timur-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	177	K. Hala-oğlu-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	178	K. Kara-sulu	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	179	K. Pırlı-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90a	180	K. Receb Hoca-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	181	K. Hızır-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	182	K. Armağan-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	183	K. Tuküz-pınarı (?)	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	184	K. Avdel (?)	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	185	K. Bayramlı-obası	Kurd b. İlyâs	Rusi Kasrı
90b	186	K. Yörük Hacı-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	187	K. Kôr Hasan-pınarı	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	188	K. Saruhan-obası	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
90b	189	K. Deđirmen-deresi	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
91a	190	K. Arpa-deresi	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
91a	191	K. Sarluca	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
91a	192	K. Korca-hoca	Kurd b. İlyâs	Hâtun-ili
91a	193	K. Emür-obası	Kurd b. İlyâs	Rusi Kasrı
91a	194	K. Kayacık	Tur Bâli b. Yungeldi (?)	Sermâb (?)
91a	195	K. Sine-birgü (?)	Tur Bâli b. Yungeldi (?)	Sermâb (?)
91a	196	K. Gazancılar (?)	Tur Bâli b. Yungeldi (?)	Sermâb (?)
91a	197	K. Akçalı	Kara Ali b. Abdullah	Sermâb (?)
91b	198	K. Püdöbe (?)	Kara Ali b. Abdullah	Sermâb (?)
91b	199	K. Eyübeđli	Kara Ali b. Abdullah	Sermâb (?)
91b	200	K. Suvartık (?)	Mustafa b. İnebeđ	Çardak
91b	201	K. Şârvi (?)	Hüseyin b. Nesîmi	Silistre
92a	202	K. Seydi Fakih	Hüseyin b. Nesîmi	Silistre
92a	203	K. Kara Hızır	Hüseyin b. Nesîmi	Silistre
92a	204	K. Mühürlü	Hüseyin b. Nesîmi	Silistre
92a	205	K. Danişmendli	Fâni (Bâli)	Silistre
92a	206	K. Karaca-evhad (?)	Fâni (Bâli)	Silistre
92a	207	K. Kovanlık	Fâni (Bâli)	Silistre
92a	208	K. Hoşkadem-pınarı	Fâni (Bâli)	Silistre
92a	209	K. Hırcımık (?)	Fâni (Bâli)	Silistre
92b	210	K. Karlı-oğulları	Fâni (Bâli)	Silistre
92b	211	K. Soyakdı (?)	Fâni (Bâli)	Silistre
92b	212	K. Tunca	Turasa	Silistre
92b	213	K. Turasan-pınarı	Turasa	Silistre
92b	214	K. Kara-ağaç	Turasa	Silistre
92b	215	K. Kozluca	Turasa	Silistre
92b	216	K. Çoban-oğulları	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	217	K. Aşgâr nd. Dülger-pınarı	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	218	K. Kocılı	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	219	K. Kuyucak	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	220	K. Köselü	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	221	K. Hafraşkâr (?)	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	222	K. Paracı Abdullah nd. Deve (?) Yûnus-pınarı	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	223	K. Yörükler	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93a	224	K. Kuyucak	Bâli b. Mûsâ	Silistre
93b	225	K. Gavurga	-	Silistre nâhiye-i Emür Fakîh
93b	226	K. Sofular	Sâltuk b. Ođul Beği	Yeni Pazar
93b	227	K. Göller (Güller)	Sâltuk b. Ođul Beği	Yeni Pazar
93b	228	K. İsâ Kocalı	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk

94a	229	K. Hırsipotlar (?)	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk
94a	230	K. Öksüzler	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk
94a	231	K. Bekâr-oğlanları nd. Ahribânlu (?)	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk
94a	232	K. Tanbıklar (?)	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk
94a	233	K. Kara Mûsâlar nd. Köse Melek	Kurd Bâli b. Bâli	Tırnova nâhiye-i Tuzluk
94b	234	Nefs-i Çırpan	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	235	K. Abdâl-oğlu	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	236	K. Ömür-oğlu	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	237	K. Mâdenci	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	238	K. Kircâli	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	239	K. Nusretlü	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
94b	240	K. Ali Paşa	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	241	K. Alaköni	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	242	K. Kara Sinanlı	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	243	K. Canlı (Câkli)	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	244	K. Koca-vıranı	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	245	K. Kara-terziler	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	246	K. Nasıblü	Sa'tî (Sâ'ali)	Çırpan
95a	-	HASIL		122.538

K: Karye, C: Cemaat: nd: Nâm-ı diğer

B- VAKIF GELİRLERİ HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

1594 tarihli vakıf defterine göre, vakfa gelir olarak kaydedilmiş olan üniler ve birimler ile bunların toplam hâsılı aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere 53 kazâ, 6 şehir merkezi, 400 köy, 8 mezraa, 7 cemaat olmak üzere toplam 474 birim ve 46 aşirettir. Ancak bunların hepsinin ayrı ve müstakil birimler olduğunu düşünmek doğru değildir. Çünkü, vakıf re'âyâsını üç gruba ayırdığımızdan bir kazâ, şehir merkezi, köy ya da cemaat birden fazla zümre içerisinde görülebilmektedir. Bu durumda söz konusu ünite veya birim iki veya üç defa sayılmış demektir. Mesela, Gümülcine Kazâsı dâhilinde her üç re'âyâ grubundan da bulunduğu için üç defa hesaba katılmıştır (bkz. Tablo I, III, V).

Vakıf gelirleri defterin sonunda toplam hâsıl olarak 1.648.510 akçe olarak yazılmıştır. Bunun 122.538 akçesi '*an mahsûl-i yağcıyân evkâf-ı mezbûre cerf-me bahâ*, 1.525.972 akçesi da '*an mahsûl-i evkâf-ı mezbûre gayr-i ez-yağcıyân ve hem-bahâ*'dir.¹³ Buna göre defterde verilen toplam hâsıl rakamı ile bizim bulduğumuz toplam hâsıl arasında 38.147 akçelik bir açık bulunmaktadır. Defterdeki hâsıl kaydına göre, Ketânlık Köyü'ndeki 55.000 akçelik hem-bahâ (?) gelirinin hesaba katılmadığı anlaşılıyor. 55.000 akçelik hem-bahâ (?) gelirinin toplam hâsıldan çıkarılmasıyla ortaya çıkan sayı 1.631.657'dir. Şu halde, her iki vaziyette de

¹³ Uzluk, No 7108, s. 95a.

defterdeki toplam hâsıl ile bizim bulduğumuz hâsıl arasındaki fark, ortadan kaybolmamaktadır.

Tablo VII: Vakıf Gelirlerinin Toplamı

Vakıf Re'âyâsı	Kazâ	Nefs	Köy	Mezr	Cem.	Toplam	Aşiret	Hâsıl
Herhangi Bir Özel-liği Olmayan Re'âyâ	10	3	60	8	2	83	-	1.532.212
Perâkende Re'âyâ	22	-	108	-	-	130	-	31.907
Yağcı Re'âyâ	21	3	232	-	5	261	46	122.538
Genel Toplam	53	6	400	8	7	474	46	1.686.657 – 55.000 = 1.631.657

EKLER:

EK I: VAKFA AİT GELİRLERİN TESPİTİNİN YAPILMASINA DÂİR TAHRİR HÜKMÜ

İftihârü'l-'ulemâ'i'l-muhakkıkın muhtârü'l-fuzalâ'i'l-müdekkıkın ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mahrûse-i Edirne'de Dârü'l-hadîs Medresesi Müderrisi Mevlânâ Şücâ' zîde fazluhum tevkî'i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn 'umdetü eshâbî'l-'izz ve't-temkîn mu'temedü'l-mülûk-i ve's-selâtin enîsü'l-hazreti'l-'aliyyeti's-sultâniye celîsü'd-devleti's-sermediyye el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki's-samed Dârü's-sa'âdetim Ağası Mehmed dâme 'uluvvuhu dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüb nâzırı olduğı merhûm ve mağfûrun leh Sultân Murâd Hân tâbe serâhûnun câmi'-i şerîf ve 'imâret-i 'âmireleri evkâfına müte'allık olan karyeler otuz seneden mütecâvizdir tahrîr olunmamağla ahâli-i kurânın ahvâli mükedder olub ve kadîmü'l-eyyâmdan defter-i hâkânîde cânib-i vakfa yağcı kayd olunan iki bin nefer re'âyâ her sene 'imâret-i 'âmireye üçer vukıyye yağ virmek üzere sâyir hukûk ve rüsûmların dahi vakfa virmek üzere mukayyed olub virilür iken celeb muharrirleri hilâf-ı kânûn nicesin celeb yazub ve nicesin taycı ve küreci kulları taycı ve küreci kayd idüb rencîde itmek ile perâkende oldukları ecden 'imâret-i mezbûrenin yağtı tahsîl olunmayub ve müddet-i medîd ahâli-i mezbûre re'âyâsının mürdeleri ihrâc ve keferesinin cizyesi adâlet üzere vaz' olunmayub ağniyâsına cüz'î ve fukarâsına ziyâde cizye kayd olunub ve re'âyânın ba'zıları zulmden terk-i diyâr idüb ahârın toprağında sâkin olmağla her sâl mahsûl-i vakfa külli noksan geldiğinden mâ'adâ mevcûd olan re'âyâ dahi perâkende olmak üzredir ahvalleri hakk ve 'adl üzere görölüb kadîmden 'imâret-i mezbûreye yağcı kayd olunmuşken sonradan celeb ve taycı ve küreci olanların celeblikleri ve taycı ve kürecilikleri ref' olunub uslûb-ı sâbık üzere yağcı hizmeti itdürölüb mürde ve gürihteleri defterden ihrâc ve yerlerine oğulları ve mu'takları ve içlerinde tavattun iden haymanaları tahrîr olunub ve terk-i diyâr idenleri girü yerlerine getirilüb ve keferesinin cizyeleri ednâ ve evsat ve a'lâ i'tibârınca vaz' olunub

deftere kayd olunduktan sonra zikr olunan evkâfın ba'zı yerleri konları ve bağları mürûr-ı eyyâmla havâss-ı hümâyûna ve âher vakf toprağına halt olunmağıla mah-sûl-i vakfa külli zarar ve müterettib olmuştur bu makûle muhtell olan mümtâz ve mu'ayyen sınırları dahi vakfnâme mûcibince görölüb havâss-ı hümâyûn emînleri ve zü'amâ ve çavuşân ve sipâh ve erbâb-ı timâr ve müselleme tâyifesi vakfnâmeye muhâlif dahl ve tecâvüz eyledükleri yerler vakfın ... ve kudemâsı ma'rifetiyle hakk ve 'adl üzere görölüb sâbit olduktan sonra deftere kayd idüb ve câbecâ 'alâyım vaz' olunub min ba'd 'alâyım mûcibince 'amel olunub evkâfın yerlerine hâricden kimesneye dahl ve tecâvüz itdürülmeyüb vakf için zabt ve kabz olunub evkâf-ı mezbûrenin beytül-mâl-ı hâssa ve 'âmme ve yava ve kaçgûn ve mâl-ı gâyb ve mefkûd ve mâl-ı mevkûd ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâları kadîmül-eyyâmdan cânib-i vakfa zabt olunu gelmişken ümenâ ve 'ummâl ve mübâşirîn-i emvâl ve sâyir ehl-i 'örf tâyifesi dahl ve ta'arruz idüb ve defterlü ra'iyyetden dahî rüsûm taleb idüb rencîde eyledüklerinden gayri mâl-ı vakfın telef ve zâyî' olmasına sebep olmuştardır vukû'î ve sıhhati ile tahrîr ve defter olunub ve min ba'd 'âdet-i kadîm mûcibince serbestlik üzere zabt olunmak için evkâf-ı mezbûre 'umûmen tahrîr ve defter olunmak lâzım ve mühim olmağın tahrîr ve tassuh olunmak ricâsına ilâm eyledüğü 'arz olundukda vech-i meşrûh üzere tahrîr olunmak fermân olunduğına sütte'-i sa'âdetimde baş defterdârim olan iftihârül-ümerâ'-i ve'l-ekârim Mehmed dâme 'uluvvuhu mümzî tezkere virmeğın senün diyânet ve istikâmetine i'timâd-ı hümâyûnum olmağın sen muharrir olub evkâf-ı mezbûre mütevellîsi olan kıdvetül-emâcid ve'l-ekârim Mustafa zîde mecdühu mübâşir ve merhûm ve mağfûrun leh Sultân Bâyezîd Hân tâbe serâhûnun 'imâreti kâtibi 'Osmân kâtib olub tahrîr olunmasın emr idüb buyurdum ki kadîmden evkâf-ı mezbûreden defterde cânib-i vakfa yağcı kayd olunan iki bin nefer re'âyâ her sene 'imâret-i 'âmireye üçer vukıyye yağ virmek üzere sâyir hukûk ve rüsûm-ı dahi vakfa mukayyed iken celeb muharrirleri re'âyânın nicesin celeb ve taycı ve küreci kulları dahî nicesin taycı ve küreci kayd idüb rencîde itmekle perâkende olub 'imârete aslâ yağ tahsîl olunmayub imdi mezkûrların celeblikleri ve taycı ve kürecilikleri 'umûmen ref olunmuştur [s.1b] uslûb-ı sâbık üzere yağcılık hizmeti itdürölüb ve mürde ve gürihteleri ihrâc ve keferesinin cizyeleri dahî 'adâlet üzere ednâ ve evsat ve a'lâ i'tibânınca kayd idüb ve âher toprakda sâkin olan re'âyâyı yerlerine getürüb kadîmden ve lâyıık defteri mûcibince yağcı olanlara yağcılık hizmeti itdürölüb ve

ba'de's-sübût uslûb-ı sâbık üzre vakf için zabt ve kabz itdürüb deftere kayd eylesün ve zikr olunan vakfların defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarına hâricden bir ferdi dahl ve ta'arruz itdürmeyesün kadîmü'l-eyyâmdan serbestlik üzre zabt olunmağla beytül-mâl-ı 'âmme ve hâssa ve yava ve kaçgûn kul ve câriye ve mâl-ı gâyib ve mefkûd ve mâl-ı mevkûd ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ bi'l-külliyen evkâf cânibinden zabt olunmuş anı dahî göresin vâkı' ise uslûb-ı sâbık üzre sebt ve defter idüb min ba'd vech-i meşrûh üzre cânib-i vakfda zabt ve kabz itdüresin ve bi'l-cümle zikr olan vakıfların nakîr ve kıtmir vâkı' olan ahvâllerin emr-i 'âli kadrim üzre görüb sebt-i defter idüb ve min ba'd muhtell ve müşevveş bir yer komayasın ve'l-hâsıl zikr olan vakıflara müte'allik münâzi'ün fihâ olan ahvâlin ve arâzî ve sınırların nizâ' idenler veya vekilleri huzurlarında şer' ve kânûn üzre fasl ve sebt-i defter eylesün ki sonra kimesnenin nizâ' ve muhâlefet itmek mecâlleri olmaya ve husûs-ı mezbûrede kemâl-i emânet ve istikâmet ile edâ-yı hizmet idüb hedâye ve pîşkeş deyû kimesnenin bir hissesin almayub ve hiç kimesneye meyl ve mehâbâ dahî eylemeyüb ta'assub ve garezden hazer idüb vech-i meşrûh üzre tahrîr olunan defterleri tamam olduktan sonra imzâ ve mühürleyüb bir sûretin mütevellîye bir sûretin hizâne-i 'âmireye teslim eylesün inşâallâh bu bâbda olan hizmetin zâyi' olmayub envâ'-i inâyetime mazhar olman mukarrerdir ana göre ikdâmda dakîka fevt eylemeyesün ve vakfın eğer re'âyâsın ve eğer cüz'î ve küllî mahsûlâtı ve rûsûmıdır tamam görülüb defter olduktan sonra defter-i 'atikle tatbîk eylesün ki defter-i cedîd 'atıkdan noksân üzre tahrîr olunmuş olmaya şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe itimâd kılâsın tahrîren fî evâsıt-ı şehri-i Şevvâlî'l-mükerrrem sene semân ve tis'in ve tis'a mi'e

Be makâm-ı Kostantınıyye [s.2a].

EK II: VAKIF BÖLGELERİNE AİT KÂNÛNNÂME

Fihrist-i kânûn-ı 'anhâ-i (?) câmi'-i şerîf ve 'imâret-i 'âmire-i merhûm ve mağfûrun leh Sultân Murâd tâbe serâhu der-mahmiye-i Edirne ve kazâ-i sâ'ire

Kazâ-i Edirne

Kazâ-i Babaeski

Kazâ-i Bergoz ma'a Vize

Kazâ-i Hayrabolu

Kazâ-i İpsala

Kazâ-i Gümölcine

Kazâ-i Filibe

Kazâ-i Zağra-i Eskihisar

Kazâ-i Yanbolu

Kazâ-i Siroz

SÜİFD / 18

37

Zikr olunan kazâlarda vâkı' resm-i çift her çiftten yirmi ikişer akça alınur ve bennâkden on iki akça alınur ve her mücerreden sekiz akça alınur ve resm-i duhândan altı akça alınur ve resm-i ağnâm her iki ganemden bir akça alınur ve üç yüz re's ganemden beş akça resm-i ağıl alınur ve ba'zı kazâda resm-i bâğât-ı müslümândan her dönümden dört akça alınur ve gebrden her dönümden on iki akça alınur ve ba'zı kazâda gebrden resm alınmayub monopoliye deyû 'öşr-i şıra

alınur ve Gümülcine Kazâsı'nda vâkı' olan kasaba-i Buri'nin Akdeniz'e muttasıl kurânın (?) gemiyle gelen metâ'in gümrüğü müslümânlardan her bin akçada yirmi akça ve gebrândan otuz akça alınur ve geçitden geçen adam ve bargirin her birinden buçuk akça alınur zâyî' olunan ganemin her birinden bir akça ve gâvın her birinden iki akça alınur hamrın her hımlından bâc dört akça ve fuçıdan iki akça alınur ve kazıyye-i mezbûre ile tevâbi' ahâlîsi hamrlarından resm-i hamr deyû her hımlıdan sekizer akça alınur ve mezbûr gölde rûhte (?) ve midye ve şirye ve istiridye ve istakoz avlayanlardan on akçada dört akçası rençberin ve altı akçası vakf için alınur ve vakfın toprağında satılan ganemin bâc payı deyû her iki re'sinden bir akça ve gâv satılsa her birinden iki akça ve esb satılsa alandan üç satandan üç akça alınur ve gulâm ve câriye satılsa satandan dört ve alandan dört akça alınur ve hanâzîr satılsa her birinden bir akça alınur ve evlerinde hınzır besleyenlerden her iki re'sden bir akça ve depeledüklerinde resm-i bojik deyû her birinden bir akça dahi alınur ve evkâfın toprağında gelmeye otluğı biçenlerden her arabada iki akça alınur ve çayırlardan otluğı biçenlerden her arabada iki akça alınur ve çayırlardan otluk biçenlerden su sığırı arabasına tahmîl idenlerden her arabasından beşer akça ve kara sığırı arabasına tahmîl idenlerden her arabadan dört akça alınur ve evkâfın toprağında zirâ'at idenlerden 'öşr ve salâriye alınur ve küvvâreden dahi 'öşr alınur ve mâl-ı gâyib ve mâl-ı mefkûd ve beytü'l-mâl-ı 'âmme ve hâssa ve beytü'l-mâl-ı yava ve resm-i 'arûs-ı seyyibe ve bâkire ve bâd-ı hevâ ve cürm-i cinâyet ve 'âdet-i deştânî ve kaçgûn-ı kul ve câriyenin bahâları ve müjdegâneleri vakf için zabt olunmak üzere kayd olundu [s.2b].

EK III: YAĞCIYÂN CEMA'ATİ KÂNÜNNÂMESİ

Defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed olan yağcılardan her sene her vukıyyesi dört yüz dirhem olmak hesabı üzere her neferden üçer vukıyye revgan-ı sâde alınub ve evlâd-ı zükûrunun hadd-i bulûğlarından sonra yirmi yaşına varınca sekizer akça resm-i mücerred ve yirmi yaşından sonra anlardan dahî üçer vukıyye revgan-ı sâde alınub ve ganemlerinin her iki re'sinden bir akça resm ile resm-i ağıl vakfa zabt olunub ve zükûr olunan yağcılardan kızlarından bıkır ve seyyibe müte'allık olan nikâhların cemî-i rüsûm-ı ve beytü'l-mâl-ı 'âmme ve hâssa ve niyâbet ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve mâl-ı gâyib ve mâl-ı mefkûd ve ellerinde bulunan yava kul ve câriye ve ağnâm ve gâv ve esbin bahâları vakf-ı mezbûr için zabt olunub ve mezkûr yağcılar hizmetleri mukâbelesinde 'avânızdan ve sâyir tekâlîf-i 'örfiyenin cümlesinden mu'âf ve müsellemler olub kimesne rencîde ve remîde itmemek üzere kayd olundu ve mezbûr yağcılar cema'at başı olan kimesnelere hizmetleri mukâbelesinde resm hâneleri için revgan alınmayub ve altmış re's ganeminden resm alınmayub ziyâdesi hesab olunub her kırk re's ganemde bir özüne revgan-ı sâde alınub aherden kimesne gerek cema'at başılara ve gerek yağcılara dahl itmeye deyû defter-i 'atîkde mukayyed olmağın defter-i cedîde dahi vech-i meşrûh üzere kayd olundu ve 'imâret-i mezbûre mütevellîleri haymana tâyifesinden kendüler murâd idindikleri kimesnelere yağcı kayd iderler imiş cedîd emr-i şerîf virilmeyince min ba'd yağcı yazılmaya deyû defter-i 'atîk-i hâkânîde mukayyed olmağın minvâl-i mezbûr üzere defter-i cedîd-i hâkânîye kayd olundu [s.72b]

H.1002/ M.1594 TARİHLİ BİR VAKIF DEFTERİNE GÖRE EDİRNE'DEKİ
SULTAN II. MURÂD CÂMİİ VE İMÂRETİ EVKÂFI

THE MOSQUE OF SULTAN MURAD II AND THE AWQAF OF
IMARAT AT THE PROVINCE OF EDİRNE IN THE WAQF DAFTAR
(REGISTER) DATED 1002 A.H. /1594 A.D.

Bayram ÜREKLİ – Doğan YÖRÜK

Following the Ottomans' capture of Edirne, there has been great activities of construction and settlement by the sultans at first and the other influential state officials as well as the shaykhs and the darwishes. Sultan Murad II, mentioned as one of the founders of Edirne, has constructed a mosque and imarat there. As a source of income for this imarat, some villages, mazraas and the communities had been registered in the sancaqs and the districts of the Region of Rumali. As far as this register is concerned, the people of waqf has been divided into three groups in accordance with their economical activities. The total amount of waqf income (in the daftar) is 1.648.510 akcha.

Key words: Edirne, Murad II, Mosque, Imarat, Register of Waqf

ملخص

وقف مسجد مراد الثاني وخانكاهه بأدرنه على ما ورد في دفتر وقف مؤرخ بتاريخ 1002هـ/1594م
بعد دخول أدرنه تحت حكم الدولة العثمانية شهدت فعالية عمرانية وإسكانية كبيرة، وعل رأس من يقوم بهذه الأعمال السلاطين وأعيان الدولة والمشايخ والدرابيش. فالسلطان مراد الثاني وهو أحد مؤسسي المدينة الأصلي أنشأ فيها مسجدا جامعاً وخانكاهاً، وقد سُجِّلَت بعض القرى والمزارع والجماعات في الألبوية والأقضية التابعة لمقاطعة روم إيلي، ليكون دخلاً لوقف هذا المسجد والخانكاه، وعلى هذا انقسم العاملون من رعايا الوقف من حيث الأعمال الاقتصادية إلى ثلاثة أقسام. لقد بلغ مجموع دخل الوقف في الدفتر المذكور إلى 106488510 آقجه.
الكلمات الرئيسية في المقال: أدرنه، مراد الثاني، جامع، خانكاه، دفتر الوقف.